

SEVERNA AMERIKA - samostojno delo

Samostojno boš odpotoval v Severno Ameriko (največkrat "v obsegu" Angloamerike, del nalog pa vključuje tudi Srednjo Ameriko) in jo spoznaval. Za pot **potrebuješ** atlas, učbenik (učni listi se nanašajo na učbenik "Verdev, 2014" in Atlas za osnovne in srednje šole, MK, Ljubljana, 2015) , dostop do svetovnega spleta ter domačo literaturo ali tisto v šolski knjižnici...

Naloge so različne - rešuješ učne liste, snov urediš v miselni vzorec, napišeš esej, delaš z atlasom, podatke grafično predstaviš in izdelаш prospekt. Naloge na učnih listih rešiš ter jih zлагаš v mapo. Delaš sproti; delo, ki ga ne končaš v šoli, dokončaš doma! Pri pouku poslušаш navodila in pojasnila. Če ne veš, kako naprej, povprašaš sošolce ali učitelja v šoli ali na e-naslovu.

- ▶ Vsako poglavje (**učno snov**) prebereš v učbeniku in poiščeš v atlasu. Ključna dejstva izpišeš. Dopišeš opombe, razmišljanja, vključiš predznanje. V atlasu poiščeš ustrezne **tematske zemljevide**. Vsako karto opišeš (o njej "poveš zgodbo" - začneš z naslovom, pomagaš si z legendo in razmestitvijo geografskih pojavov). Vsebine, ki jih razbereš v atlasu, vključiš v svoje učenje/znanje/zapis. Neznane pojme in dodatne zanimive informacije razložiš s pomočjo literature v šolski knjižnici ali pojasnila poiščeš na medmrežju.
- ▶ Ko iščeš **informacije na spletu**, ne obupaš! Ne zadovoljiš se takoj s prvo povezavo (linkom). V iskalniku prelistaš iskane pojme/besedne zveze, prebereš, izpisuješ in združiš podatke v kakovostno informacijo. Poiščeš fotografije, simulacije, filme, podatke, primerjave. Sestaviš svoj opis. Združuješ informacije iz različnih virov. Prebrano zapišeš s svojimi besedami; delaš izpiske, ne prepiske! Zgolj prepisovanje ni priporočljivo - dela je veliko, rezultat pa nič. Pomni, da Wikipedija ni vedno najboljši in edini vir! Za vsa področja je pametno uporabljati/poiskati strokovno literaturo v tiskani ali elektronski obliki.
- ▶ **Miselni vzorec** je nekakšna "narisana shema učne snovi". Gradivo prebereš, ga razdeliš v krajša poglavja in ga poenostaviš, z bistvenimi, ključnimi pojmi razporediš v zapis. V miselni vzorec ne pišeš celih stavkov in dolgih besedil - sestavljen je iz ključnih pojmov, ki so urejeni v "drevesno" sestavo: od "korenin" (predznanje, uvod) in "debla" (jedro, povzetek, "rdeča nit"), do "glavnih vej" (bistveni pojmi, ki sledijo vsebini snovi) in "stranskih vej" (podrobnosti, zanimivosti). Največja vrednost miselnega vzorca je, da si s shemo lažje predstavljaš učno gradivo; je nekakšen narisani načrt snovi, opremljen s krivimi ali ravnimi črtami, povezavami, puščicami, simboli, skicami, fotografijami ipd.
- ▶ Povsem drugačno razmišljanje pa zahteva **esej**. Tukaj snov opisuješ, razlagaš, dokazuješ v stavkih. Esaj je nekakšen "strokovni spis"- ima glavo in rep ter rdečo nit. Neprestano moraš "videti gozd in ne le posameznih dreves"... V uvodu predstaviš osnovno misel in trditev, ki jo v glavnem delu dokažeš, opišeš. V zaključku kratko ponoviš bistvo in podaš nekatere "rešitve problema". Snov smiselno razporediš v odstavke. Ko v odstavku pojasniš določeno tematiko, preideš na drugo s smiselnim prehodom. V delu si izvirni. Med strokovne izraze in opise vključuješ lastno razmišljanje.
- ▶ V zaključku izdelаш **prospekt** (ročno ali s pomočjo urejevalnika besedil). Dober prospekt je uporaben, sporočilen in vabljivo narejen. Vsebinska je izvirna, ustvarjalna in "udarna" predstavljena, da pritegne pozornost. Paziš na rdečo nit vsebine. Naslov je jasen, preprost. Pomembni so ustrezna količina informacij, smiselna zgradba prospekta, izvirne rešitve predstavljenih tem in likovnost (videz). Ne pretiravaj z besedilom.

Navodila za samostojno delo so označena s poševno pisavo in pobarvano z rumeno barvo.

SEVERNA AMERIKA

- samostojno delo -

Ime in priimek, razred

1. ZGODOVINSKI RAZVOJ IN DELITEV AMERIKE

2. POVRŠJE SEVERNE AMERIKE

- Severna Amerika je močno členjena in tektonsko nemirna celina
- Naravne enote
 - Reliefne enote (gorstva, Kanadski ščit, nižavja in reke)
 - Otoki, otočja in polotoki
 - Morja

3. PODNEBJE IN RASTJE SEVERNE AMERIKE

- Dejavniki podnebja
- Vrste podnebja
- Vetrovi in naravne nesreče
- Naravno rastje je prilagojeno podnebnim pogojem in močno spremenjeno
- Pestrost in posebnosti živalskega sveta

4. PREBIVALSTVO SEVERNE AMERIKE

- Priseljenci prihajajo iz različni delov sveta, večina je prevzela ameriško identiteto
- Prebivalstvo S Amerike nekoč in danes
 - Razporeditev prebivalstva
 - Ameriške selitve
 - Sestave prebivalstva (biološke in družbene)

5. GOSPODARSTVO

- Vzroki za razvoj severnoameriškega gospodarstva
- Kanada in ZDA imata razvito intenzivno kmetijstvo
- Industrija se je najprej razvila na severovzhodu ZDA
 - Naravna bogastva S Amerike
 - Novi tehnološki parki na jugu in zahodu ZDA
- Gospodarska razvitost nekaterih držav Severne Amerike je zelo različna.
- Visoko razvite in kakovostne storitvene dejavnosti
 - Prometni pomen Velikih jezer in Reke svetega Lovrenca
 - Turizem
- ZDA in Kanada imata značilnosti postindustrijske družbe.

6. SREDNJA AMERIKA

- Splošno
- Turizem prinaša srednjeameriškim državam velik del prihodkov
- Panamski prekop

1. ZGODOVINSKI RAZVOJ IN DELITEV AMERIKE

Praprebivalstvo (rumena rasa skupina) se je v obdobju zadnje poledenite preselilo iz osrednje Azije čez sibirsko-aljaški kopni prehod (Beringov preliv). Leta 982 so na Grenlandijo pripluli Vikingi (Erik Rdeči), njegov sin Leif Erikson pa je okoli leta 1000 postavil oporišča na severu Nove Fundlandije. Kolumbova potovanja (1492-1502) so bila uvod v obširno evropsko kolonizacijo. V kasnejših zgodovinskih osvajanjih Novega sveta je veliko staroselcev umrlo v spopadih ali zaradi bolezni. Prebivalce črne polti v obeh Amerikah so kot suženjsko delovno silo pripeljali iz Afrike.

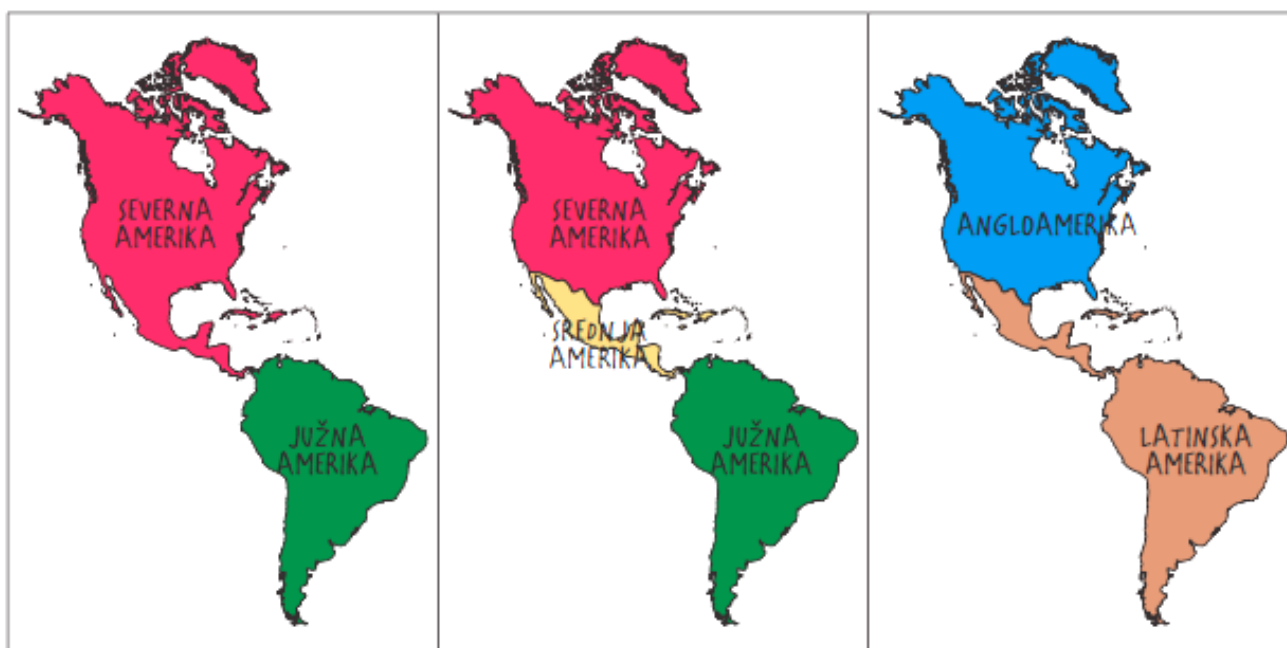
Vaja 1 - MEDPREDMETNA POVEZAVA - DELO Z BESEDILI

Prelistaj tudi zgodovinske učbenike, ponovi zgodovino Amerike in **izdelaj miselni vzorec** z naslovom Zgodovina Severne Amerike.

- Bodi pozoren na staroselce v S in J Ameriki (Azteki, Inki, Maji, severnoameriška plemena, Eskimi ipd).
- Utrdi snov o geografskih odkritjih v 15. /16. stoletju (Kolumb, Vespucci, Magellan, Cortez, Pizarro, Cabral idr.).
- Ponovi snov o evropskih priseljencih in nastanku ZDA, 4. 7. 1776!

Vaja 2 - DELO Z UČBENIKOM

S pomočjo učbenika naštej in **razloži** naravno, geografsko in družbeno delitev Amerike - pojasni, na osnovi česa jo delimo tako, kot je prikazano na spodnjih treh zemljevidih!

Vaja 3 - ISKANJE KAKOVOSTNIH INFORMACIJ NA SVETOVNEM SPLETU

Na svetovnem spletu poišči kakovostna natančna in nedvoumna pojasnila za navedene pojme!

AMERIGO VESPUCCI & KOLUMB	
4. 7. 1776	
DUST BOWL	
RUST BELT	
SUN BELT	
GOLD RUSH	
RANCH	
HOBBY FARMING	
SILICON VALLEY	
NASA	
BEVERLY HILLS	
COCA COLA (ATLANTA)	
FORT KNOX	
BOEING	
YELLOWSTONE	
EVERGLADES	
HOLLYWOOD	
FBI	
MANHATTAN	
DISNEYLAND	
AMERICAN FOOTBALL	
BASEBALL	
CIA, LANGLEY	

2. POVRŠJE SEVERNE AMERIKE

Na zahodu je mlado gorstvo Ameriške Kordiljere, na vzhodu pa staro gorstvo Apalači. Nižavja so v notranjosti in ob obalah Atlantskega oceana, Mehškega zaliva in Karibskega morja. Največja reka je Misisipi. Severna Amerika je tektonsko nemiren kontinent.

Vaja 4 - DELO Z UČBENIKOM IN ATLASOM

Preberi snov v učbeniku in s pomočjo atlasa dopolni zahtevano! V atlasu poišči omenjena območja!

2.1 Severna Amerika je močno členjena in tektonsko nemirna celina

Največji otok na severu celine je Grenlandija, ki politično spada k državi _____. Na jugu so v Karibskem morju številni srednjeameriški **otoki in otočja**

- Veliki Antili (npr. _____, _____, _____)
- Mali Antili (npr. _____, _____, _____) ter v Atlantiku
- Bahami in Bermudsko otočje.

Večji severnoameriški **polotoki** so: _____, _____, _____ in _____.

Zahodni del S Amerike in Srednja Amerika ležijo na **stiku litosferskih plošč (A-166/2)**. Na stikih plošč se nahaja veliko aktivnih vulkanov. Premikanja plošč so povzročala številne gorotvorne procese in potrese.

(A 133/2) Na širšem območju mesta _____ je bilo po letu 1900 _____ močnejših **potresov**. Območje se nahaja na pomembni tektonski prelomnici, ki se imenuje _____.

2.2 Gorstva

2.2.1 **Severnoameriške kordiljere** so sestavljene iz treh delov (U, A):

- Vzhodni del Kordiljer predstavljajo **Rocky Mountains** ali _____.
- V sredini so velike planote in kotline. Največja je **Velika kotlina**, v kateri leži tudi Veliko slano jezero. Na jugovzhodnih obalah jezera se nahaja največje mesto _____, ki je tudi upravno središče ameriške zvezne države _____. Znano je po *mormonih* (v svoji veri izpostavljajo Jezusa Kristusa. Verjamejo, da sta bog in Jezus v celoti zedinjena. Zagovarjajo skupno imetje in se ukvarjajo z dobrodelno dejavnostjo). Jugozahodno od jezera se nahaja Dolina smrti, ki leži na nadmorski višini _____ m.
- Ob obali pa potekajo številna **mlada gorovja** vzporedno z obalo:
 - Aljaško gorstvo z najvišjim vrhom S Amerike _____ (6194 m),
 - Obalno gorovje,
 - Od Portlanda na severu pa do Los Angelesa na jugu poteka _____ gorovje.
 - Gorovja se v Medmorsko Ameriko nadaljujejo kot Sierra Madre.

2.2.2 Na vzhodu se nahajajo **Apalači** - staro, uravnano gorovje ki se stopničasto spušča v Priatlantsko nižavje. Tukaj se je začela industrializacija ZDA, na osnovi največjega naravnega bogastva Apalačev, to je _____ (A-137).

2.3 Kanadski ščit

Območje na severu je zgrajeno iz najstarejših, uravnanih kamnin. Dokončno so ga preoblikovali ledeniki, ki so bili pred 18000 leti debeli kar _____ m (podatke poišči v A 170/1). Kamnine so starejše od _____ let. Ugotovi starost kamnin v A 166/1!

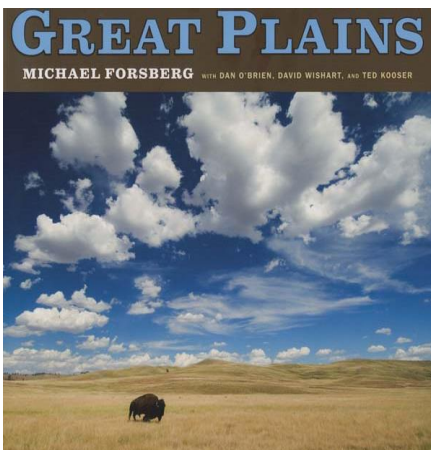
Na fotografijah sta dve znani vrsti psov iz severovzhodnega območja S Amerike. Ali ju prepoznaš?

2.4 Nižavja in reke

Območje med Hudsonovim zalivom na S in Mehiškim zalivom na J je nižinsko in gričevnato. V severnem delu se nahajajo **Velika jezera**, ki so pomembna zaradi edinstvene prometne poti (A 122-123). Katera so velika jezera? _____.

Mimo Montreala vodo Velikih jezer v Atlantik odvajajo reka _____.

Osrednje nižavje je proti jugu naplavila največja ameriška reka Misisipi s številnimi pritoki: _____, _____. Proti zahodu se območje dviguje v sušno ravnino Great Plains ali _____, ki je območje intenzivnega kmetijstva.

Številne **reke** se iz goratega zahoda prebijajo proti Pacifiku:

- pri kanadskem Vancouvru se izliva reka _____,
- pri Portlandu _____,
- V Kalifornijski zaliv odteka reka _____, znana po soteski _____.

Na Aljaski je največja reka _____. Vodo na sever odvajajo tudi reka Mackenzie. Mejna reka med ZDA in Mehiko je _____.

Reke imajo za življenje in delo ljudi **velik pomen**:

- namakanje (A -145/1)
- plovna pot (A -143/1)
- oskrba z vodo (A -143/2)
- hidroenergija

Grand Canyon (Veliki kanjon) je v dolžini 446 km ustvarila reka Kolorado na severu Arizone. V različno odpornih kamninah so nastali stopničasti bregovi.

3. PODNEBJE, RASTJE IN ŽIVALSTVO SEVERNE AMERIKE

Severna Amerika leži v vseh toplotnih pasovih na severni polobli. Na podnebje imajo poleg geografske lege največji vpliv predvsem razporeditev gorstev, morski tokovi in oddaljenost od morja. Rastlinstvo je prilagojeno podnebjju. Zaradi intenzivnega kmetijstva in industrializacije je naravno rastlinstvo, razen na severu, v veliki meri izkrčeno. Favna kontinenta je pestra.

Vaja 5 - IZBOR IN UREJANJE INFORMACIJ V MISELNI VZOREC

Preberi snov v učbeniku (U 38-41), jo izpiši in s pomočjo atlasa (A 134, 139) uredi v miselni vzorec! Zapis - pojme konkretno pojasni in jih ne navajaj splošno!

Naslovi poglavij:

- Dejavniki podnebja
- Vrste podnebja
- Rastje
- Tornadi in hurikani

Vaja 6 - DELO Z BESEDILOM

Preberi spodnja zapisa, ki govorita o **posledicah tornada in hurikana**.

Na zemljevidu poišči območji, ki sta ju prizadela tropska viharja!

Primerjaj posledice, ki sta ju povzročila tropska viharja in zapiši svoje ugotovitve. Ne pozabi primerjati in upoštevati gospodarske razvitosti obeh držav!

2. maja 2008 je **ciklon Nargis** zadel Mjanmar in v dveh dneh terjal okoli 140.000 življenj, številna naselja pa povsem zravnil z zemljo. Močni vetrovi (s hitrostjo tudi do 190 kilometrov na uro) so povzročili skoraj 4-metrške valove, ki so segli do 40 kilometrov v notranjost države. Brez strehe nad glavo je ostalo približno 2 milijona prebivalcev.

Velik problem je bila prepočasna pomoč. Vlada v Mjanmaru na začetku ni dovolila mednarodne pomoči. Po letu dni so številni še vedno živeli v nemogočih razmerah (začasna bivališča, zbita iz bambusovih palic in ponjav). Obnova številnih območij se še sploh ni začela.

•
Avgusta 2005 je po mehiškem zalivu od Teksasa do Floride divjal **hurikan Katrina**, v katerem je umrlo več kot 1800 ljudi. Vetrovi so pihali s hitrostjo okoli 200 kilometrov na uro in povzročali velikanske valove, zaradi katerih so popustili nasipi pred New Orleansom in mesto je zalila voda. Uničenih je bilo približno 80.000 hiš. Dodaten udarec za mesto je bil prepočasen odziv vlade.

Velikost Severne Amerike in redka poseljenost nekaterih območij dajejo dovolj življenjskega prostora številnim **rastlinskim in živalskim vrstam**.

Vaja 7 - ISKANJE INFORMACIJ IN SISTEMATIČNI IZPIS

Poimenuj živali na prvih treh slikah! Na svetovnem spletu poišči zanimivosti o njih ter o orjaški sekvoji Generalu Shermanu na četrti fotografiji.

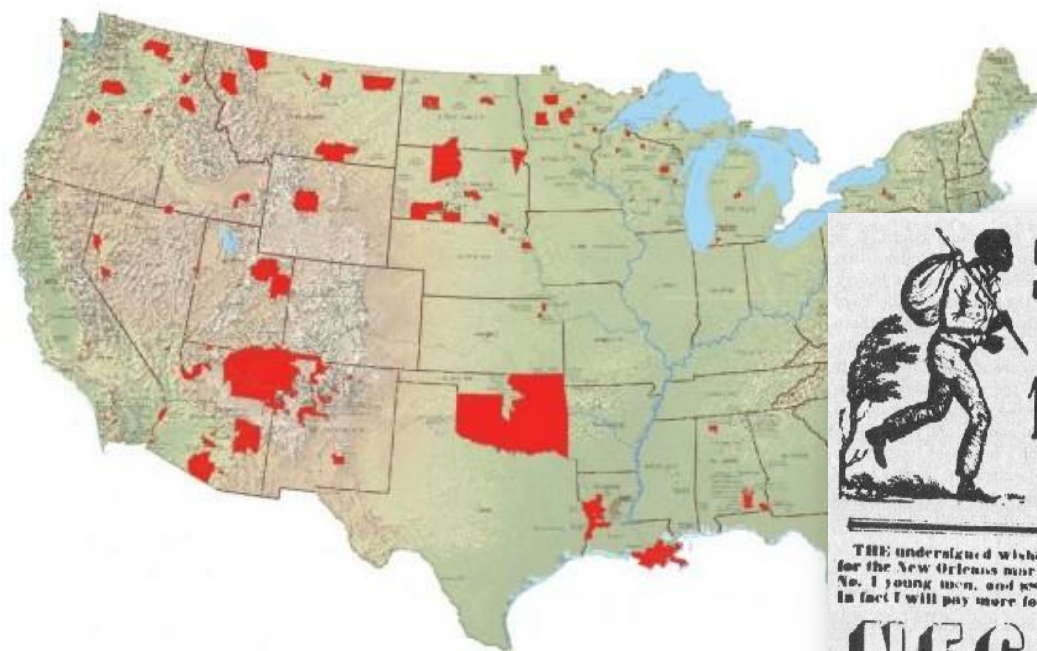
4. PREBIVALSTVO SEVERNE AMERIKE

Severna Amerika je zelo neenakomerno poseljena. Prvotno prebivalstvo se je v večji meri ohranilo na skrajnem severu kontinenta ter v Mehiki in Medmorski Ameriki. Na prebivalstvo Severne Amerike so najbolj vplivale priselitve - najprej iz Evrope, nato črni sužnji, danes pa prevladujejo priseljenci iz Azije, Srednje in Južne Amerike. V ZDA težijo k integraciji (Melting Pot), v Kanadi pa prevladuje večkulturni razvoj. Prebivalstvo v ZDA in Kanadi narašča in imata ugodnejšo starostno sestavo kot Evropska unija.

Vaja 8 - V SEVERNI AMERIKI NE ŽIVIJO SAMO LJUDJE BELE POLTI... Preberi snov v učbeniku ali na spletu in izpolni učni list!

Prvotno prebivalstvo se je v večji meri ohranilo le v Medmorski Ameriki. Pred prihodom Evropejcev so v Severni in Srednji Ameriki živeli _____. Na severu Severne Amerike so živeli _____. Vse omenjene skupine prebivalcev uvrščamo v _____ veliko rasno skupino. V Severno Ameriko so se najprej priseljevali Evropejci iz držav _____ in _____, v Sredno Ameriko pa _____. Zaradi hitrega zmanjševanja števila Indijancev so Evropejci kot delovno silo pripeljali črnce iz _____. To je bila ena izmed najbolj sramotnih trgovin v zgodovini človeštva.

Tudi 317 današnjih severnoameriških indijanskih rezervatov, ameriški demokraciji ni v ponos. Danes so indijanci ljudje na obrobju; veliko ljudi je brezposelnih in neizobraženih.

Najtej najmanj 6 dobrin (izdelki, živali, predmeti...), ki so nam jih zapustili ameriški staroselci in jih uporabljamo še danes!

_____	_____
_____	_____
_____	_____

4.1 Severna Amerika je celina priseljencev, ki so prihajali iz različnih delov sveta in so večinoma prevzeli ameriško identiteto. Danes priseljevanje omejujejo. Sestave prebivalstva so pestre.

PRISELJENCI V ZDA GLEDE NA ČAS PRISELITVE

	Evropa	Azija	Srednja in Južna Amerika	Ostali deli sveta	Skupaj
1850	2.032.000	1.000	21.000	191.000	2.240.000
1890	8.030.000	113.000	107.000	998.000	9.250.000
1930	11.784.000	276.000	792.000	1.353.000	14.204.000
1970	5.741.000	825.000	1.804.000	1.250.000	9.619.000
2010	4.969.000	10.356.000	20.150.000	2.486.000	37.961.000

Vaja 9: GRAFIČNO PREDSTAVLJANJE IN ANALIZA PODATKOV

V tabeli so navedeni podatki o sestavi prebivalstva po izvoru v zadnjih 160 letih. Podatke iz tabele grafično predstavi (nariši grafikon) in napiši razlago! V grafikonu je smiselno predstaviti skupno priseljevanje glede na čas ali pa priseljevanje glede na izvor priseljencev in čas.

4.2 Prebivalstvo Severne Amerike nekoč in danes

Vaja 10 - ESEJ

Preberi snov v U 42-43 in 46-49 ter 62, analiziraj tematske zemljevide v atlasu ali poišči razlago pojmov v literaturi. S pomočjo izpiskov napiši kratek esej ("strokovni spis") z zgornjim naslovom, v katerega smiselno vključi naslednje pojme in njihovo razlago: razporeditev prebivalstva, staroselci in priseljenci (indijanci, rezervati, Inuiti, kolonialisti, sužnji, rasna enakopravnost, Martin Luther King), selitve prebivalstva (priseljenci in notranje selitve), sestave prebivalstva (mulati, mestici, verstva), naraščanje števila prebivalstva, "talilni lonec ljudstev", večkulturna družba.

5. GOSPODARSTVO SEVERNE AMERIKE

ZDA imajo najmočnejše gospodarstvo na svetu, ki temelji na intenzivnem kmetijstvu, raznovrstni industriji in storitvenih dejavnostih. Struktura prebivalstva je izredno pestra. Tudi Kanada spada med gospodarsko najbolj razvite države na svetu. Njeno gospodarstvo temelji predvsem na naravnih virih.

Vaja 11 - DELO Z UČBENIKOM IN ATLASOM, ANALIZA TEMATSKIH KART

Preberi učno snov in reši učni list!

5.1 Vzroki gospodarskega razvoja ZDA so:

5.2 Industrija se je najprej razvila na severovzhodu ZDA

Zakaj? _____.

Danes se ljudje preseljujejo na jug in zahod na območje t.i. "Sun Belta" - Sončnega pasu.

V atlasu (135/3) imenuj pet mest, kjer je prebivalstvo v zadnjih 20 letih upadlo ter 5 mest na zahodu ZDA, kjer je prebivalstvo naraslo za več kot četrtno!

upadanje prebivalstva

naraščanje prebivalstva nad 25%

5.3 Kanada in ZDA imata razvito intenzivno kmetijstvo.

► Med naštetimi pojmi obkroži tiste, ki so značilni za intenzivno kmetijstvo!

sodobna mehanizacija

ročno delo

velike specializirane kmetije

majhne kmetije

zaščitna sredstva

umetna gnojila

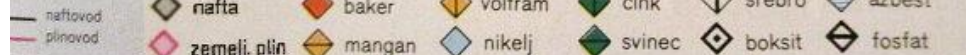
tradicionalne poljščine

onesnažena podtalnica

samooskrba

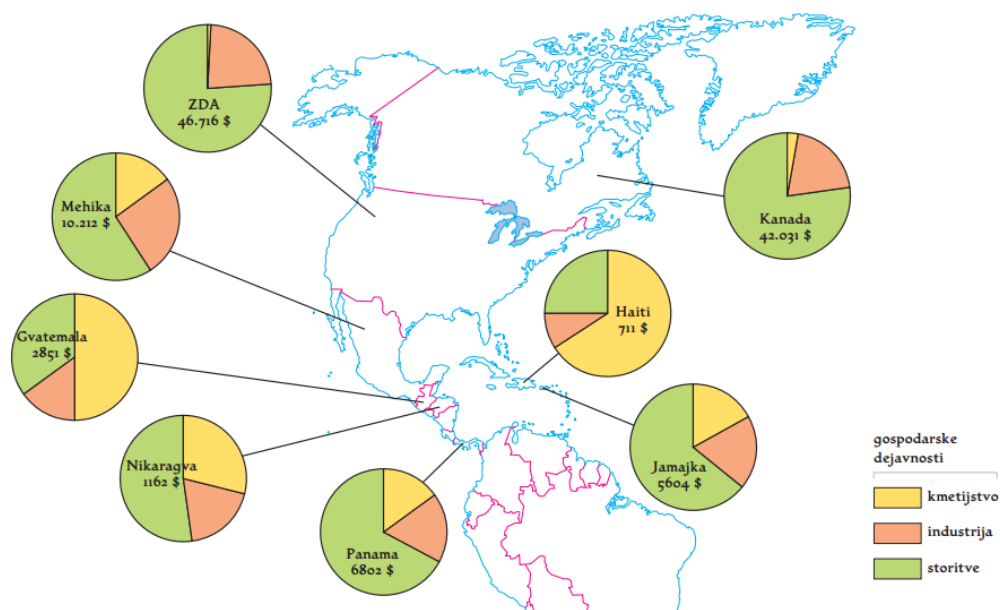
tržna usmerjenost (prodaja)

Vaja 12 - S pomočjo tematskega zemljevida dopolni naloge ali odgovori!

5.5 Gospodarska razvitost držav celotne Severne Amerike je zelo različna.

Krožni grafikoni prikazujejo **delež zaposlenih v posameznih gospodarskih dejavnostih** in **višino BDP na prebivalca** v ameriških dolarjih (BDP, bruto domači proizvod - vrednost vseh izdelkov in storitev, ki jih ustvari gospodarstvo neke države v enem letu).

Vaja 13: Oglej si krožne izseke in odgovori na vprašanja!

V katerih dveh državah je kmetijstvo še vedno prevladujoča gospodarska dejavnost?

Nekoč je bilo kmetijstvo glavna gospodarska dejavnost. Nato je v ospredje stopila industrija. Danes so merilo gospodarskega razvoja storitvene dejavnosti. Kaj in katere so storitvene dejavnosti?

V kateri državi S Amerike industrija predstavlja največji delež gospodarskih dejavnosti?

V katerih dveh državah S Amerike storitve predstavljajo največji delež gospodarskih dejavnosti?

Velik delež storitev pa je tudi na Jamajki in v Panami. Zakaj? _____

Katera država ima najnižji in katera najvišji BDP/prebivalca? _____

5.6 ZDA in Kanada imata značilnosti postindustrijske družbe.

Človeško delovno silo so nadomestili roboti in elektronika. Gospodarstvo je usmerjeno v industrijo visoke tehnologije in v storitvene dejavnosti. Odprla so se delovna mesta, ki zahtevajo izobraženo in kvalificirano delovno silo.

Vzorčni primer povezovanja znanosti in industrije visoke tehnologije je **Silicijeva dolina** (samostojno poišči razlago in pojasni pojem) _____

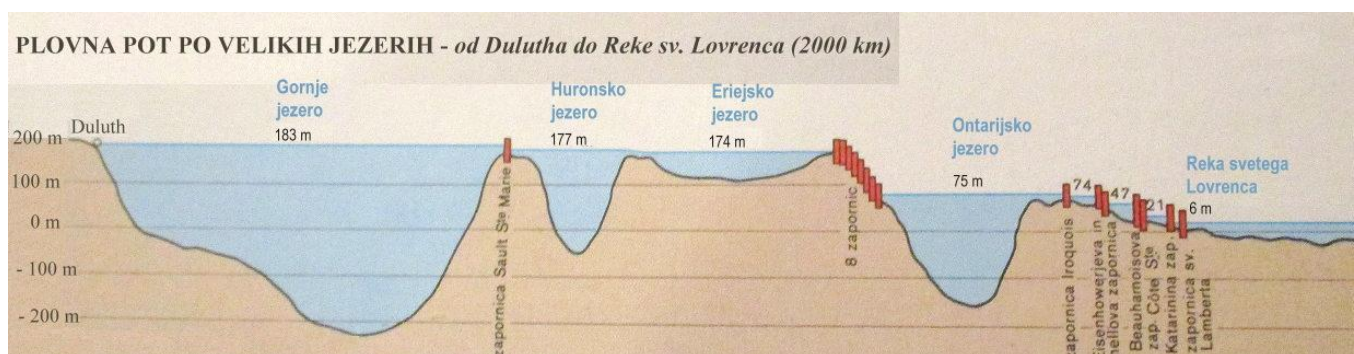
5.7 Promet - visoko razvite so vse pojavne oblike in vrste prometa. Med najbolj izpostavljenimi in zanimivimi so prometne poti po Velikih jezerih in Reki svetega Lovrenca, ki imajo še vedno velik pomen.

Vaja 14 - UPORABA ZNANJ IN ANALIZA TEMATSKIH KART V ATLASU - pojasni prometni pomen Velikih jezer in Reke sv. Lovrenca. Pomagaj si s kartami v atlasu!

Reka svetega Lovrenca povezuje Velika jezera z Atlantskim oceanom.

Imenuj (atlas) Velika jezera med Kanado in ZDA. Pripiši po eno največje pristaniško mesto, ki se nahaja na obalah posameznih jezer!

Jezero	Luka

S pomočjo prereza Velikih jezer ugotovi, koliko znaša relativna nadmorska višina (višinska razlika) med Duluthom (Gornje jezero) in Reko sv. Lovrenca? _____ m. Kako ladje "premagajo" višinsko razliko? _____

Nariši skico naprav, iz katere bo razvidno, kako ladje premagujejo višinsko razliko!

Vaja 15 - O pomembnosti območja Velikih jezer in Reke sv. Lovrenca te bo prepričala tudi naslednja naloga. Na spletu poišči podatke o številu prebivalcev največjih kanadskih mest, ki ležijo ob Velikih jezerih in ob Reki sv. Lovrenca, in jih seštej! Poišči tudi podatke o številu prebivalstva Kanade. Izračunaj, kolikšen delež prebivalstva Kanade živi v omenjenih mestih ob Velikih jezerih in ob Reki sv. Lovrenca! Kratko komentiraj podatke!

	število prebivalstva
Quebec	
Montreal	
Toronto	
Ottawa	
<i>skupaj</i>	

Kanada	
--------	--

<i>delež od vsega kanadskega prebivalstva</i>	%
---	---

6. SREDNJA AMERIKA

Srednjo Ameriko nekateri vključujejo v Severno Ameriko. Na območju ločimo 3 geografske enote: Mehika, Medmorska Amerika in Karibske države. Države Srednje Amerike imajo zelo različno stopnjo gospodarske razvitosti. Med njimi je gospodarsko najbolj razvita Mehika, ki je tudi industrijsko najbolj razvita država Srednje Amerike. V ostalih državah gospodarstvo večinoma temelji na kmetijstvu in turizmu.

Turizem prinaša nekaterim srednjeameriškim državam velik del prihodkov

Vaja 16 - POTOVANJE V SREDNJO AMERIKO - IZDELAVA PROSPEKTA

*Na svetovnem spletu poišči strani različnih turističnih agencij ter izberi destinacije, ki jih ponujajo turistom v Srednji Ameriki. Podatke lahko dobiš tudi v najbližji turistični poslovalnici. Poišči dodatne informacije na spletu ali v literaturi in izdelaj svoj **turistični prospekt** za izlet, turistično potovanje ali oddih v Srednji Ameriki. Zelo priročni so turistični vodniki v tiskani ali elektronski obliki po posameznih državah. Izdelek je lahko narejen ročno ali s pomočjo računalnika. Pri delu bodi zanimiv, izviren in likovno opazen, saj moraš s prospektom pritegniti čim več turistov! Pripraviš lahko potovanje za določene ciljne skupine turistov (izlet za "adrenalince", upokoјence, družine z otroki, rekreativce, poslovneže, gurmane, ljubitelje umetnosti, glasbe, arhitekture ali zgodovine, ekologe, vojake idr.).*

Vaja 1: Naravna, geografska in družbena delitev Amerike - miselni vzorec <i>(smiselnost in sistematika miselnega vzorca)</i>	3
Vaja 2: Naravna, geografska in družbena delitev Amerike <i>(ustrezna razlaga)</i>	2
Vaja 3: Iskanje informacij na spletu <i>(kakovost in pravilnost pojmov)</i>	4
Vaja 4: Površje Severne Amerike - delo z učbenikom in atlasom <i>(pravilni odgovori)</i>	5
Vaja 5: Podnebje in rastje Severne Amerike - izbor in urejanje informacij v miselni vzorec <i>(ustreznost informacij in smiselna ureditev v miselni vzorec)</i>	5
Vaja 6: Analiza teksta o posledicah tornada in hurikana	1
Vaja 7: Tipično živalstvo in rastlinstvo <i>(ustreznost in jedrnatost ključnih podatkov)</i>	2
Vaja 8: V S Ameriki ne živijo samo belci - učni list <i>(iskanje vsebin)</i>	3
Vaja 9: Priseljevanje - grafični prikaz in razlaga <i>(smotrni zajem podatkov, smiselnost grafične predstavitve, ustreznost razlage)</i>	3
Vaja 10: Prebivalstvo Angloamerike nekoč in danes - esej <i>(struktura eseja: uvod-jedro-zaključek, strokovnost, pravilnost in vseobsežnost, rdeča nit misli in tekoč zapis z lastnim besediščem)</i>	6
Vaja 11: Gospodarstvo - učni list <i>(pravilne in popolne rešitve nalog na učnem listu)</i>	3
Vaja 12: Gospodarstvo: Naravna bogastva - analiza tematske karte <i>(smiselnost in pravilnost komentarjev vsebin tematske karte)</i>	3
Vaja 13: Gospodarstvo: Gospodarska razvitost držav in Silicijeva dolina - analiza grafičnih podatkov <i>(pravilnost komentarjev vsebine grafikonov in izpis podatkov)</i>	3
Vaja 14: Prometni pomen Velikih jezer in Reke sv. Lovrenca - branje tematskega prereza <i>(analiza kart v atlasu, uporaba znanj in skica)</i>	4
Vaja 15: Pomembnost območja Velikih jezer - iskanje podatkov na spletu in njihova uporaba <i>(pravilnost zajema podatkov in smiselni komentar/uporaba podatkov glede na vsebino)</i>	3
Vaja 16: Srednja Amerika - turistični prospekt <i>(aktualnost, strokovnost, likovnost, privlačnost, atraktivnost, ustvarjalnost, izvirnost)</i>	10

Zaradi zahtevnosti in obsega vsebin (60 točk), se podelita dve oceni. Spodnje meje ocen so:
 90 % - 5, 5 | 84 % - 5, 4 | 78 % - 4, 4 | 70 % - 4, 3 | 60 % - 3, 3 | 53 % - 3, 2 | 46 % - 2, 2 | 40 % - 2, 1

Viri in literatura

- Severna Amerika** (2019) na URL <http://www.facka.si/gradiva/geo/amerika/index.html>
- Atlas za osnovne in srednje šole** (2015, 2018). Ljubljana: MK.
- Bajt, D. (2005). **Vsevednik**. Ljubljana: TZS.
- Dežele in ljudje, **Severna in Srednja Amerika, Veliki Antili** (1991). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Hoffman, M., Krings, A. (2008). **100 čudes sveta**. Tržič: Učila International.
- Oxfordova enciklopedija izumov in tehnologij** (1997). Ljubljana: DZS.
- Rastline**, Tematski leksikoni (2008). Tržič: Učila.
- Sels, D (1998). **Zemlja po dolgem in počez**. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Slikovni slovar Zemlje** (1995). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Srednja in Južna Amerika**, Naravna in kulturna dediščina (1999). Ljubljana: DZS.
- World Factbook** na URL <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>
- Zemlja**, Velika ilustrirana enciklopedija (2006). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Živali**, Tematski leksikoni (2002). Tržič: Učila.

Učbeniki:

- Baloh, B. et. al. (2015). **Geografija 8**, Učbenik za geografijo v 8. razredu OŠ. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Kolnik, K. et. al. (2016). **Geografija Afrike in Novega sveta**. Učbenik za 8. razred OŠ. Ljubljana: Modrijan.
- Senegačnik, J. (2006). **Svet : geografija za 2. letnik gimnazij**. Ljubljana: Modrijan.
- Verdev, H. (2014). **Raziskujem Novi svet 8**. Učbenik za geografijo v 8. razredu OŠ. Ljubljana: Rokus Klett.